

Kunnallisen perhepäivähoidon kustannusten korvaukset vuonna 2026

Kasvatus- ja opetuslautakunta 13.01.2026 § 7

Valmistelija varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö Katri Auvinen,
varhaiskasvatuksen palvelusihteri Pauliina Lähdevuori

Perusteita perhepäivähoidon kustannuskorvauksien maksamiseen

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle korvataan lapsen hoidosta aiheutuneet välittömät kustannukset yleisen virka- ja työehtosopimuksen KVTES (2025–2028) perhepäivähoitajia koskevan liitteen 12 §:n (Perhepäivähoidon kustannuskorvaus) mukaan Suomen Kuntaliiton kulloinkin voimassa olevan perhepäivähoidon kustannustenkorvauksia koskevan suosituksen mukaisesti. Suositusta tarkistetaan kalenterivuosittain käyttäen laskennan perusteena viimeisintä kuluttajahintaindeksiä ja sen alaindeksiä 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle hyväksytään tulon hankkimisesta aiheutuneina menoina vähennykseksi työnantajan maksamat kustannusten korvaukset maksetun määräisenä ilman eri selvitystä. Korvauksen vastatessa perusteeltaan ja määrältään Suomen Kuntaliiton suosituksen mukaista perhepäivähoitajalle ravintokustannuksista maksettavaa korvausta. Vähennys tehdään muusta ansiotulosta. (Perhepäivähoitajien menot. Verohallinnon kannanotto 10.1.2025).

Kustannusten korvauksen ulkopuolelle jäävät tulonhankkimiskulut perhepäivähoitaja voi vähentää verotuksessa erillisen selvityksen perusteella. Jos kunta on kuitenkin korvannut perhepäivähoitajalle jonkin tulonhankkimiskulun normaalin kustannusten korvauksen lisäksi, tällaisesta kulusta ei myönnetä vähennystä.

Suomen Kuntaliitto suosittelee keskusteltuaan asiasta Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa, että kunnallisessa perhepäivähoidossa suoritetaan ajalla 1.1.-31.12.2026 omassa kodissaan työskenteleville perhepäivähoitajille seuraavien yksikköhintojen pohjalta laskettuja kustannuskorvauksia. Korvausten tarkoitus on kattaa hoidosta hoitajille aiheutuvat todelliset kustannukset. Työnantaja voi halutessaan korottaa suosituksen mukaisia tasoja, mikäli se katsoo kustannuskorvauksen tason olevan riittämätön. Tällainen tilanne voi tulla kyseeseen esimerkiksi vaikeassa ruoka-aine allergia tapauksessa.

Suomen Kuntaliiton suositus kustannustenkorvauksista 2026:

	alle kouluikäinen	koululainen
aamiainen tai välipala tai iltapala, €	0,93	1,21
lounas tai päivällinen, €	2,21	2,87
muu kustannus, €/päivä	2,13	2,13

Muun kustannuksen osuus muussa kuin kokopäiväisessä hoidossa lasketaan suhteutettuna päivittäisen hoitoajan ajoittumiseen ja pituuteen.

Järjestettäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan ei elintarvikekorvausta varhaiskasvatuslain 11 § 2 momentin

(540/2018) mukaisesti suoriteta. Sen sijaan elintarvikekorvaus maksetaan ruokailusta vastaavalle perheelle/perheille kaikista hoidossa olevista lapsista silloin, kun kaikki lapset eivät ole saman perheen lapsia. Hoitajan ruokailusta lapsen kotona tapahtuvassa hoidossa sopivat joko lapsen vanhemmat ja hoitaja tai kunta, vanhemmat ja hoitaja kussakin tapauksessa erikseen.

Varhaiskasvatuslain 11 §:n mukaan varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto. Ruokailu järjestetään ohjatusti kaikille läsnä oleville lapsille. Kunnan tulee hoitosuhteen alkaessa määritellä varhaiskasvatuksen aikana lapselle tarjottavat ateriat. Lapselle tarjottavien aterioiden määrä riippuu lapsen hoitoajoista. Hoitoaikojen muutokset saattavat edellyttää myös aterioiden määrän tarkistamista.

Kustannuskorvaus hoidossa järjestettävästä tarpeellisesta ravinnosta muodostuu siten, että edellä mainituista yksikköhinnoista kootaan lapsen hoitoajan pituudesta ja ajoittumisesta riippuen korvaus niistä aterioista, jotka hoitosopimuksessa on todettu.

Erityisruokavalio järjestetään lapselle terveydellisistä ja varhaiskasvatuslain 11 §:stä johtuvista syistä. Hoitosopimuksessa määritellään erityisruokavalioiden tarve ja toteuttaminen. Samalla arvioidaan, aiheuttaako erityisruokavalio lisäkustannuksia hoidon järjestämisessä. Tavallisimpien erityisruokavalioiden ollessa kysymyksessä lisätään siitä aiheutuvina kustannuksina enintään 30 % tavallisen ruokavalioon aiheuttamiin kustannuksiin.

Kansallisen allergiaohjelman 2008-2018, Päivähoidon allergiaohje -työryhmän laatiman Allerginen lapsi päivähoidossa – ohjeen mukaan pääsääntö on, että allerginen lapsi syö varhaiskasvatuksessa samaa ruokaa kuin muut lapset, jollei allergiaruokavalion välttämättämyydestä ole lääkärin lausuntoa.

Erityisruokavalioita korvattaessa kustannuskorvauksissa otetaan huomioon vain raaka-aineiden lisäkustannukset. Suomen Kuntaliiton laskelmien mukaan **tavallisimpien erityisruokavalioiden osalta korotukset ovat seuraavanlaiset:**

	korotus %
vähälaktoosinen ruokavalio	5
laktoositon ruokavalio	0 – 10
gluteeniton (keliakia)	30
maidoton	0 – 15
vilja-allergia	5 – 30

Korvausprosentti vaihtelee sen mukaan, kuinka tiukasta dieetistä on kyse ja mitä tuotteita käytetään korvaavina tuotteina. Kustannuksiltaan kalliiden ruokavalioiden, esim. keliakian tai usean eri sairauden aiheuttaman erityisruokavalion osalta lisäkustannukset tulee määritellä tapauskohtaisesti todellisten menojen mukaisina. Lisäkustannuksista tulee antaa verottajalle erillisselvitys. Tällöin ruokavalion tulee olla hoitavan lääkärin ja/tai ravitsemusasiantuntijan määrittelemä. Tarvittaessa voi konsultoida ruokapalveluiden asiantuntijaa korotusprosentin määrittämisen osalta.

Kuntaliitto suosittelee, että niissä tapauksissa, joissa perhepäivähoitoryhmässä jollakin lapsella on vähälaktoosinen ruokavalio, kustannuskorvaukset maksettaisiin siten, että perhepäivähoitajan työn säästämiseksi kaikille lapsille voitaisiin valmistaa vähälaktoosinen ateria.

Varhaiskasvatustilain 11 § 2 momentin mukaan kustannuskorvaus ei koske kliinisiä ravintovalmisteita tai niihin verrattavia tuotteita (esim. äidinmaidonvalmiste tai lehmänmaitoa korvaavat valmisteet), jotka korvataan sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla.

Kustannuskorvaussuosituksen muita kustannuksia koskeva osuus sisältää korvauksen muista kuin ravintoaineista aiheutuvista tavanomaisista menoista kuten huoneiston käytöstä, sähköstä, vedestä, lämmöstä, askartelutarvikkeista ja leikkivälineistä, lapsen hoitoon liittyvistä puheluista ym. menoista.

Korvaus ei sisällä työvaatetusta eikä erityishankintoja, kuten huoneiston saneerausta esimerkiksi hoitolapsen allergisuuden vuoksi, lasten tarvikkeiden säilytystilojen, kaksosten rattaiden, syöttötuolien ym. hankkimisesta tai korjaamisesta aiheutuvia tai muita vastaavia menoja. Korvaus ei sisällä myöskään perhepäivähoidosta mahdollisesti aiheutuvia tiemaksujen korotuksia eikä piharakenteiden, esimerkiksi aitojen tai turvaporttien hankkimista tai kunnostamista eikä esimerkiksi hiekkalaatikon hiekan vaihtoa, kuten ei perhepäivähoitajien ammattikirjallisuutta tai tietotekniikan hankintoja. Tällaiset tulonhankkimiskulut perhepäivähoitajan tulee esittää tositteiden perustella verotuksessa vähennettäviksi.

Varhaiskasvatuksessa pyritään siihen, että perhepäivähoito ja päiväkodit toimivat yhteistyössä, tukien ja täydentäen toistensa palveluita ja Kuntaliitto suosittelee, että perhepäivähoidossa käytetään mahdollisuuksien mukaan päiväkotien kanssa yhteisiä toimintavälineitä ja/tai kunta järjestää leikkivälineiden lainausta.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5. luku Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako, 2 § Lautakuntien yleistehtävät ja ratkaisuvallat, kohta 8, päättävät palvelualueensa hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista mukaan kasvatus- ja opetuslautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: sivistysjohtaja Nina Lehtinen p. 050 383 9789, varhaiskasvatuspäällikkö Henna Nabb p. 040 184 3912, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää, että kunnallisen perhepäivähoidon kustannusten korvaukset ovat Lempäälän kunnan varhaiskasvatuksessa edellä esitetyn mukaiset vuonna 2026.

Käsittely

Keskustelun kuluessa lautakunnan esittelijä teki ehdotuksen asian palauttamisesta valmisteluun. Puheenjohtaja totesi tulevien puheenvuorojen koskevan vain tätä asiaa.

Puheenjohtaja tiedusteli, voiko kasvatus- ja opetuslautakunta kannattaa ja hyväksyä yksimielisesti esittelijän ehdotuksen asian palauttamisesta valmisteluun. Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Otteet

kunnalliset perhepäivähoitajat

Tiedoksi

ruokapalvelupäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö, perhepäivähoidon esihenkilö, varhaiskasvatuksen palvelusihteeri

Kasvatus- ja opetuslautakunta 17.03.2026
68/12.07.00.00/2026

Valmistelija varhaiskasvatuspäällikkö Henna Nabb, sivistysjohtaja Nina Lehtinen

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti kokouksessaan 13.1.2026 § 7 esittelijän ehdotuksesta palauttaa valmisteluun kunnallisen perhepäivähoidon kustannuksen korvauksia vuonna 2026 käsittelevän asian. Perusteena päätökselle oli tarve arvioida uudelleen esitettyjä kustannustenkorvauksia.

Perhepäivähoidossa on toimintakaudella 2026–2027 yhteensä 24 lasta. Perhepäivähoitajille maksetuista kustannustenkorvauksista on tässä pykälässä laskettu Kuntaliiton suosituksia korkeampi taso (5 %).

Laskentaperusteet

Kustannustenkorvaukset on laskettu viiden prosentin (5 %) korotuksella. Laskennassa on huomioitu

- 1) todellisten toteutuneiden aterioiden mukaan korotukset kyseisellä prosentilla (5 %) sekä
- 2) kiinteillä ateriamäärillä, jolloin huomioidaan toimintaan osallistuvien lasten kokonaismäärä ilman poissaolojen vähentävää vaikutusta.

Kustannustenkorvaus nykyisillä toteutuneilla ateriamäärillä on 14 400 euroa (huomioitu lasten poissaolot). Viiden prosentin (5 %) korotuksella arvioitu kustannustenkorvausten määräraha-vaikutus on noin 15 900 euroa.

Kuntaliiton suosituksen mukainen vuosittainen kustannuskorvaus kiinteillä määrillä on noin 15 100 euroa. Täten viiden prosentin (5 %) kustannustenkorvauskorotuksen ja kiinteiden ateriamäärien yhteiskustannusvaikutus on noin 15 900 euroa.

Laskelmat kuvaavat vuositasoista kaikille Lempäälän kunnan kunnallisille perhepäivähoitajille maksettua kustannuskorvausten yhteishintaa.

Kustannustenkorvaukset on vuoteen 2025 saakka maksettu toteutuneiden ateriamäärien mukaisesti. Esityksessä lasten poissaolot eivät vaikuta kustannusten korvausten määrään vuonna 2026.

Kunnallisen perhepäivähoitajien kustannustenkorvauksia vuodelle 2026 esitetään korotettavaksi viidellä prosentilla (5 %) seuraavasti:

	alle kouluikäinen	koululainen
aamiainen tai välipala tai iltapala, €	0,98	1,27
lounas tai päivällinen, €	2,32	3,01
muu kustannus, €/päivä	2,24	2,24

Erityisruokavalion osalta noudatetaan Kuntaliiton suosituksia, joihin liittyen lisätiedot on esitelty kasvatus- ja opetuslautakunnalle 13.1.2026 kokouksessa §:n 7 käsittelyn yhteydessä. Korotukset ovat seuraavat:

	Korotus (%)
vähälaktoosinen ruokavalio	5
laktoositon ruokavalio	0 – 10
gluteeniton (keliakia)	30
maidoton	0 – 15
vilja-allergia	5 – 30

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosääntö luku 5 Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako, 2 § Lautakuntien yleistehtävät ja ratkaisuvallat, kohta 8 Lautakunnat päättävät palvelualueensa hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista.

Lisätietoja:

varhaiskasvatuspäällikkö Henna Nabb, puh. 040 184 3912

sivistysjohtaja Nina Lehtinen, puh. 050 383 9789

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää edellä selostetun mukaisesti, että

1. kunnallisen perhepäivähoidon vuoden 2026 kustannustenkorvaukset korotetaan viidellä prosentilla (5 %) Suomen Kuntaliiton suosituksesta sekä
2. lasten poissaolot eivät vaikuta kustannustenkorvauksiin niitä alentaen (kiinteä korvaus).

Päätös

Otteet

kunnalliset perhepäivähoitajat

Tiedoksi

ruokapalvelupäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö, perhepäivähoidon esihenkilö, varhaiskasvatuksen palvelusihteeri, talouspalvelut, hallinnon suunnittelija